

ACTIVITEITENPLAN

AMSTERDAMSEWEG 56

TE EDE

GEMEENTE EDE

- ✿ Bodem
- ✿ Waterbodem
- ✿ Water
- ✿ Archeologie
- ✿ Ecologie
- ✿ Milieu

Ecologie

Activiteitenplan Amsterdamseweg 56 te Ede in de gemeente Ede

Opdrachtgever	Gemeente Ede Postbus 9022 6710 HK Ede
Project	EDE.GEM.ECO3
Rapportnummer	13033132
Status	Eindrapportage
Datum	27 mei 2013
Vestiging	Boxmeer
Opsteller	Drs. B.G.W. Aarts
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	Ing. E.R. Witter
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en -onderzoeksbureaus en werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Betrouwbaarheid

Dit activiteitenplan is op zorgvuldige wijze opgesteld conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Econsultancy accepteert derhalve op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy opgestelde activiteitenplan neemt.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEGEVENS PROJECTGEBIED	2
2.1	Locatiegegevens en huidige situatie	2
2.2	Ligging ten opzichte van beschermde gebieden	4
3	ONDERZOEK BESCHERMDE SOORTEN BINNEN PROJECTGEBIED	6
3.1	Verantwoording effectenstudie en verspreidingsinformatie	6
3.2	Deskundige begeleiding	6
3.3	Verspreiding van beschermde soorten binnen projectgebied	6
4	VOORGENOMEN INGREEP EN ONDERBOUWING.....	9
4.1	Voorgenomen activiteiten en manier van uitvoering	9
4.2	Doel van de activiteiten	9
4.3	Planning en onderbouwing van de activiteiten	9
4.4	Alternatieven en wettelijk belang	9
5	MAATREGELEN (ECOLOGISCH WERKPROTOCOL)	11
5.1	Alternatieve verblijfplaatsen.....	11
5.2	Bebouwing voor de ingreep ongeschikt maken voor vleermuizen	14
5.3	Controleronde	15
5.4	Duurzame verblijfsmogelijkheden creëren	15
5.5	Zorgvuldig handelen	17
6	EFFECTEN VAN DE INGREEP OP FLORA EN FAUNA.....	18
6.1	Korte termijn effecten op beschermde soorten	18
6.2	Effecten op gunstige staat van instandhouding.....	18
7	SAMENVATTING.....	19

BIJLAGEN:

1. - Rapportage aanvullend ecologisch veldonderzoek

1 INLEIDING

Econsultancy bv heeft van de gemeente Ede opdracht gekregen voor het verzorgen van een ontheffingsaanvraag in het kader van artikel 75c van de Flora- en faunawet in het kader van de voorgenomen sloop van school 't Streek aan de Amsterdamseweg 56 in Ede (gemeente Ede).

De volgende onderzoeksvragen zijn voor de ontheffingsaanvraag van belang en zullen in deze rapportage worden behandeld:

- Welke beschermde soorten zijn in het plangebied aanwezig?
- Welke functie heeft het plangebied voor de soorten?
- Wat is de omvang en duurzame staat van instandhouding van de bij de ingreep betrokken populaties van beschermde soorten?
- Blijft de functionaliteit van de voortplantingsplaatsen en vaste rust- of verblijfplaatsen behouden?
- Welke eigenschappen van het gebied moeten gemitigeerd of gecompenseerd worden?
- Hoe groot wordt het succes van de te nemen maatregelen ingeschat?
- Welke maatregelen moeten getroffen worden om aan de zorgplicht te voldoen?
- Zijn er voor de streng beschermde soorten geen meer bevredigende oplossingen?
- Welk wettelijk belang is er waardoor de werkzaamheden moeten worden uitgevoerd?

Uit het ecologisch aanvullend veldonderzoek, dat door Econsultancy in 2012 is uitgevoerd (rapportage 12023116 EDE.GEM.ECO2, d.d. 2 november 2012), is gebleken dat er vaste rust- en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger in het gebouwencomplex aanwezig zijn. Het gaat om twee zomerverblijfplaatsen en enkele paarverblijfplaatsen. Om deze functie voor gewone dwergvleermuizen en laatvliegers te kunnen behouden, dienen mitigerende maatregelen te worden uitgevoerd. Deze maatregelen zijn in onderhavig activiteitenplan beschreven.

De te nemen maatregelen zijn in te delen in de volgende vier stappen:

- a. alternatieve verblijfplaatsen garanderen voor de periode tussen de sloop en de realisatie van de nieuwe situatie;
- b. bebouwing voor de ingreep ongeschikt maken voor vleermuizen;
- c. controleronde(s) om afwezigheid van vleermuizen op moment van ingreep aan te tonen;
- d. in de nieuwe situatie duurzame verblijfsmogelijkheden voor gewone dwergvleermuizen en laatvliegers creëren.

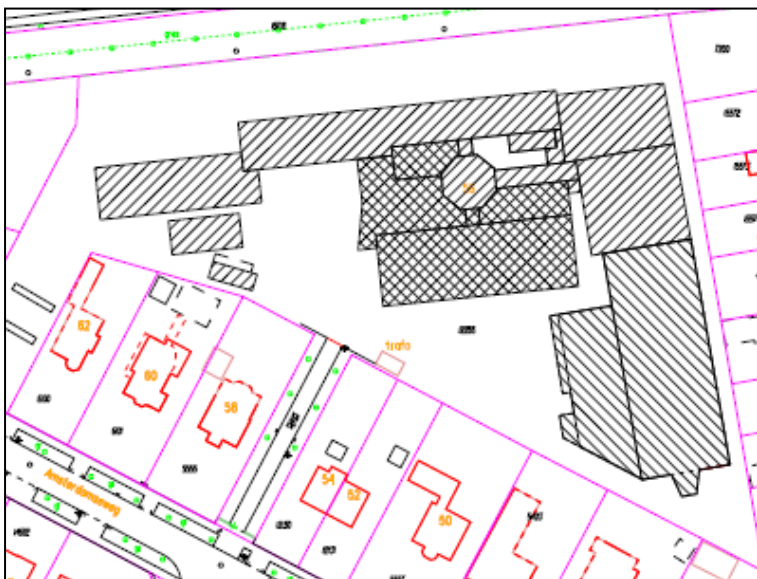
Voor de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger vraagt de gemeente Ede een ontheffing aan, om door Dienst Regelingen te laten beoordelen of de mitigerende maatregelen voldoende worden geacht.

2 GEGEVENS PROJECTGEBIED

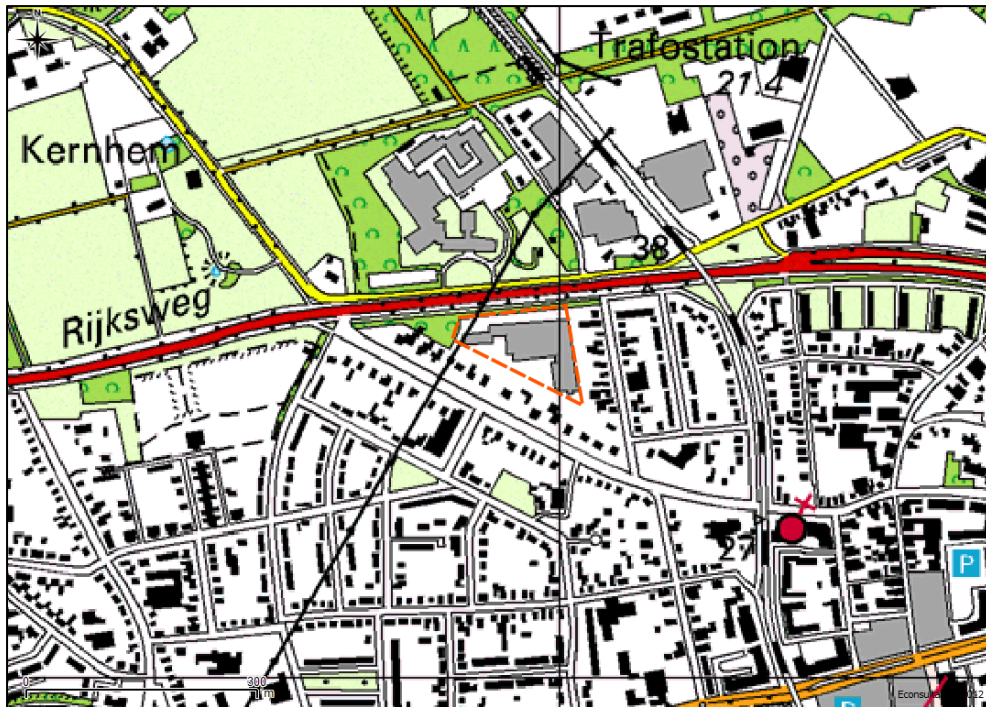
2.1 Locatiegegevens en huidige situatie

Het plangebied, tevens de onderzoekslocatie ($\pm 11.250 \text{ m}^2$), ligt aan de Amsterdamseweg 56, in de kern van Ede in de gemeente Ede, zie figuren 1, 2 en 3. Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 32 H (schaal 1:25.000) zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 174.000$, $Y = 451.440$.

Op de locatie bevindt zich een schoolcomplex, bestaande diverse geschakelde gebouwen met platte daken, zie figuur 3. De schoolgebouwen grenzen met de oost-, zuid- en westzijde aan vrijstaande woonhuizen met tuinen. Aan de noordzijde is de Rijksweg N224 gelegen. Tussen de Rijksweg en de schoolgebouwen staan hoge laanbomen.

Figuur 1: Te slopen gebouwencomplex van school 't Streek aan de Amsterdamseweg 56 (enkel en dubbel gearceerd).

Figuur 2: Topografische ligging van de onderzoekslocatie (oranje stippellijn).

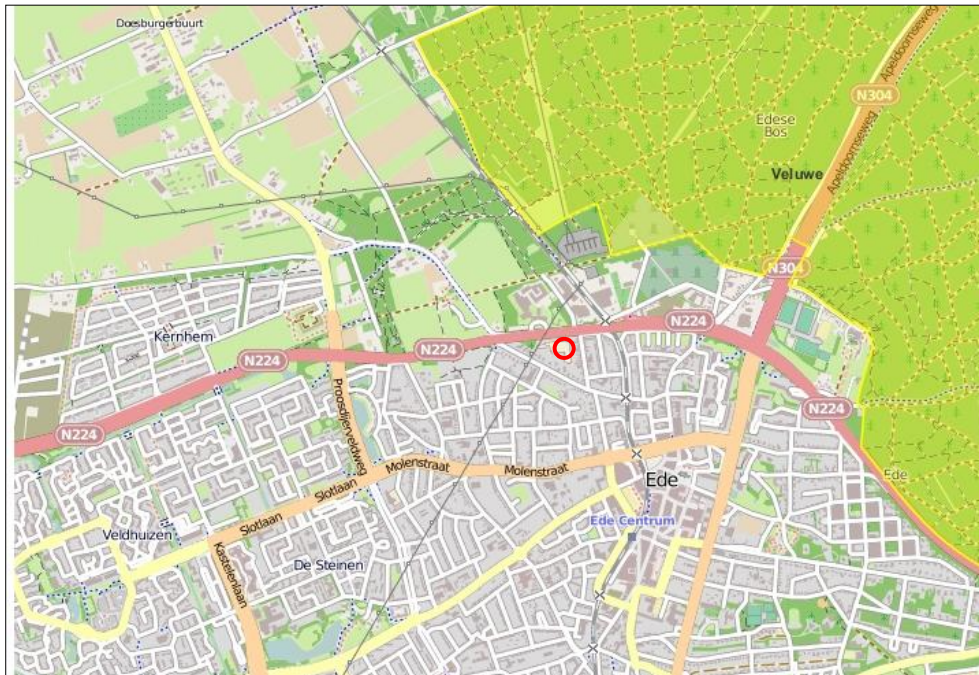

Figuur 3: Luchtfoto de onderzoekslocatie (oranje stippellijn).

2.2 Ligging ten opzichte van beschermde gebieden

Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, in dit geval de Veluwe, bevindt zich circa 450 meter ten noorden van het projectgebied (zie figuur 4).

Figuur 4: Ligging projectlocatie (rood omcirkeld) ten opzichte van het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied (geel gearceerd).

Ecologische Hoofdstructuur

De onderzoekslocatie ligt niet in of in de nabijheid van een kerngebied, verbingsgebied of verweingsgebied, behorend tot de EHS. Het meest nabijgelegen EHS-gebied is landgoed Kernhem dat zich circa 155 meter ten noordwesten van de onderzoekslocatie bevindt (zie figuur 5).

Figuur 5: Ligging projectlocatie (rood omcirkeld) ten opzichte van het meest nabijgelegen EHS-gebieden (groen gearceerd).

3 ONDERZOEK BESCHERMDE SOORTEN BINNEN PROJECTGEBIED

3.1 Verantwoording effectenstudie en verspreidingsinformatie

Een ecologisch veldonderzoek naar vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen is in de periode april-september 2012 uitgevoerd conform *"Het protocol voor vleermuisinventarisaties, versie 4 februari 2012"* dat is opgesteld door het vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging, in overleg met Dienst Landelijk Gebied en de Gegevensautoriteit Natuur. De uitgevoerde protocollaire onderzoeksinspanning is, met betrekking tot de geschiktheid van het projectgebied, gebaseerd op de functies zomer-, kraam en paar/baltsverblijfplaats voor de soorten gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De gehele onderzoeksmethodiek en verantwoording van het aanvullend veldonderzoek staat beschreven in het rapport 12023116 EDE.GEM.ECO2, d.d. 2 november 2012, dat is toegevoegd als bijlage bij onderhavig activiteitenplan.

3.2 Deskundige begeleiding

De deskundigen die betrokken zijn geweest bij het project zijn twee ervaren ecologen; dhr. ir. J. Mos en dhr. drs. B. Aarts. De ecologen van Econsultancy hebben meerdere jaren ervaring met advisering en veldonderzoek naar de relevante beschermde soortgroepen, waaronder vleermuizen. De medewerkers van Econsultancy zijn actief bij diverse organisaties en belangenbehartigers zoals het Netwerk Groene Bureaus, SOVON, RAVON, Zoogdiervereniging en vogelwerkgroep Nijmegen e.o.

Econsultancy is lid van de branchevereniging 'Netwerk Groene Bureaus' en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

De begeleiding van de voorgenomen werkzaamheden zal eveneens door een ter zake kundige worden uitgevoerd.

3.3 Verspreiding van beschermde soorten binnen projectgebied

Op de onderzoekslocatie zijn geen huismussen of gierzwaluwen aangetroffen. Wel zijn er vleermuizen waargenomen. De functie die de onderzoekslocatie heeft voor vleermuizen wordt hierna besproken.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

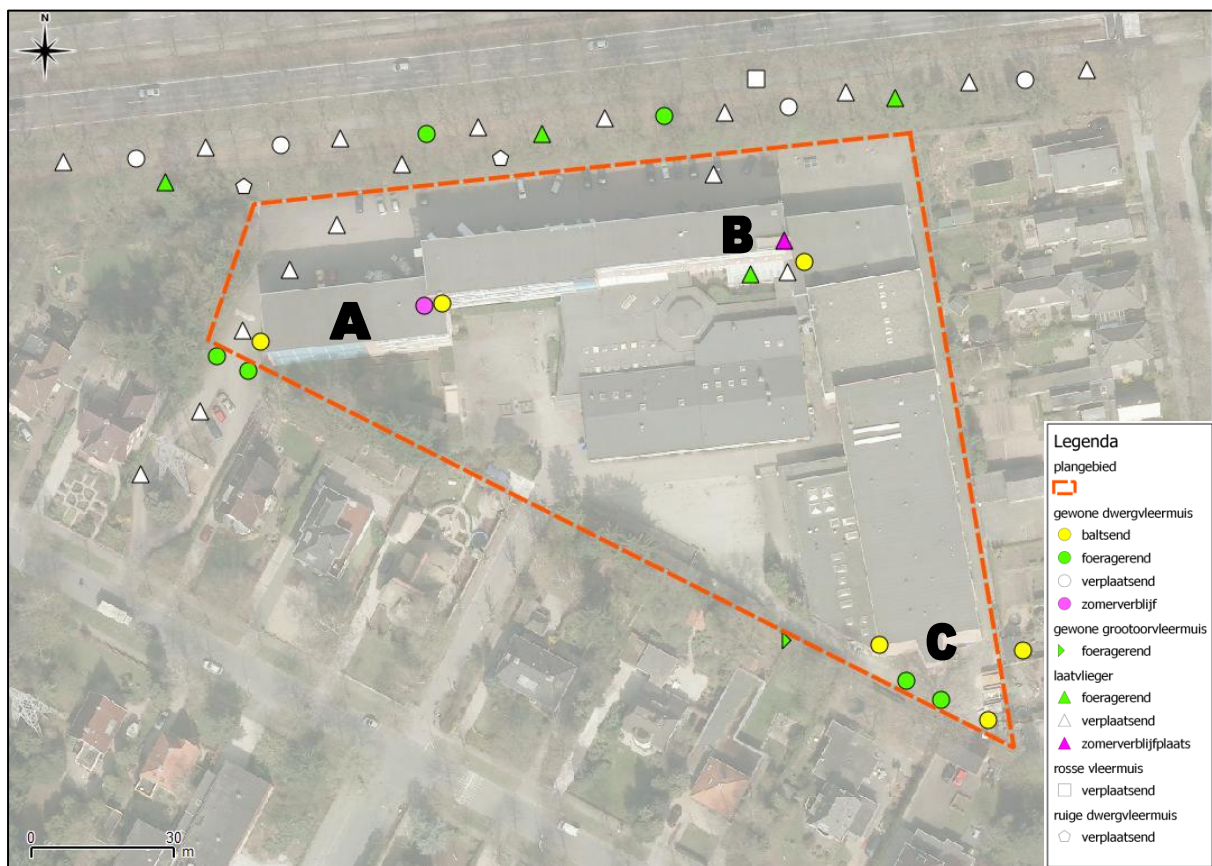
Gewone dwergvleermuis

In de vroege ochtend van 10 mei 2012 en even na middernacht op 5 juli 2012 werd een zwermende groep van 6 tot 7 gewone dwergvleermuizen waargenomen op de plek waar de gymzaal aanhecht aan het hoofdgebouw (zie figuur 6, onderdeel A). De vleermuizen tikten hierbij de dakrand aan en klampten zich kortstondig vast aan de gevel. Op 13 juni 2012 werden hier geen dwergvleermuizen waargenomen. Hieruit kunnen we concluderen dat er op deze plek dit jaar geen kraamverblijfplaats aanwezig was, maar dat de plek wel bekend is als verblijfplaats bij vleermuizen. In de paartijd waren op exact dezelfde plek gedurende beide bezoeken op 29 augustus en 5 september 2012 één à twee mannetjes fanatiek en langdurig aan het baltsen. Dit deel van de bebouwing heeft hierdoor waarschijnlijk ook een functie als paarverblijf en winterverblijf, en kan daarmee jaarrond in gebruik zijn. Dezelfde vleermuizen baltsten ook op de zuidwesthoek van hetzelfde gebouw, waardoor dit geïnterpreteerd wordt als één territorium.

Op twee andere hoeken van het gebouwencomplex bevonden zich gedurende meerdere onderzoeksronden baltende mannetjes gewone dwergvleermuizen (zie figuur 6, onderdelen B en C). Hier zijn waarschijnlijk paarverblijfplaatsen in het gebouw aanwezig.

Laatvlieger

Op 5 juli 2012 werden vier laatvliegers gezien die uitvlogen uit de schoorsteen op de noordoostzijde van het hoofdgebouw (zie figuur 6, onderdeel B). Later die avond keerden regelmatig twee laatvliegers terug naar de schoorsteen, vlogen er enkele keren voor heen en weer (soms met sociale geluiden) en vlogen weer weg. Tijdens de andere veldrondes zijn geen uitvliegende laatvliegers bij de schoorsteen waargenomen, en was er ook geen sprake van dergelijke drukke vliegactiviteit bij de schoorsteen. Wel werd gedurende het bezoek op 29 augustus 2012 waargenomen hoe drie laatvliegers op de terugweg later op de avond hun rechtlijnige vliegroute aanpasten om vlak langs de schoorsteen verder te vliegen, en werd een laatvlieger gezien die aan kwam vliegen uit het oosten, een rondje rond de schoorsteen maakte en weer terugvloog in oostelijke richting. Uit deze waarnemingen kan geconcludeerd worden dat de schoorsteen een zomerverblijfplaats van circa vier laatvliegers is. Gezien het lage aantal waargenomen dieren en de waarnemingsdata lijkt het zeer onwaarschijnlijk dat het hier een kraamverblijfplaats betreft. De zomerverblijfplaats kan tevens in gebruik zijn als winterverblijfplaats.

Figuur 6: Waarnemingen van vleermuizen in 2012.
 A: Gewone dwergvleermuis: paarverblijf, mogelijk zomerverblijf;
 B: Gewone dwergvleermuis: paarverblijf; laatvlieger: zomerverblijf;
 C: Gewone dwergvleermuis: paarverblijf.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

De afstand van het schoolgebouw tot de woonbebouwing in de omgeving is vrij groot. Er zijn geen indicaties voor de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de woonbebouwing gevonden. Er zijn geen invliegende, uitvliegende, zwermende of gevelgrijpende vleermuizen buiten de onderzoekslocatie waargenomen.

Foeragerende vleermuizen

Tijdens de veldbezoeken zijn er op de onderzoekslocatie enkele (4 tot 6) foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen op drie verschillende plekken (figuur 6). Op twee plekken aan de zuidzijde van het gebouwencomplex foerageerden vier gewone dwergvleermuizen op plekken waar later in het jaar ook twee baltsende mannetjes werden aangetroffen.

De laanbomen tussen de N224 en het schoolgebouw worden door passerende gewone dwergvleermuizen en in mindere mate door laatvliegers gebruikt als foerageergebied.

In de grote eikenbomen in de achtertuinen van de woonbebouwing aan de zuidzijde van het plangebied foerageerde op 25 september 2012 een gewone grootoorvleermuis. Tijdens de andere veldbezoeken zijn in en om het plangebied geen gewone grootoorvleermuizen waargenomen.

In het plangebied zijn incidenteel enkele passerende ruige dwergvleermuizen en hoog overvliegende rosse vleermuizen waargenomen. Voor deze soorten vervult het plangebied geen bijzondere functie.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. De laanbomen tussen de N224 en het plangebied vormen een belangrijke vliegroute voor laatvliegers en gewone dwergvleermuizen (zie figuur 6). Op 13 juni 2012 werden hier tussen 22.15 en 22.30 uur 50 laatvliegers en 20 gewone dwergvleermuizen geteld, die laag tussen de bomen door naar het oosten vlogen. Om 23.00 uur vlogen 15 laatvliegers weer terug volgens dezelfde route, maar deze dieren bogen ter hoogte van de hoogspanningsmast af om rakelings langs en over het schoolgebouw verder te vliegen naar het zuidwesten. Ook tijdens de andere onderzoeksrondes is vastgesteld dat laatvliegers en gewone dwergvleermuizen de laanbomen langs de N224 gebruikten als vliegroute.

4 VOORGENOMEN INGREEP EN ONDERBOUWING

4.1 Voorgenomen activiteiten en manier van uitvoering

De initiatiefnemer is voornemens het gebouwencomplex te slopen. Alvorens de gebouwen gesloopt worden, zal het asbest zorgvuldig verwijderd worden. Er zijn nog geen plannen om deze locatie een nieuwe bestemming te geven.

4.2 Doel van de activiteiten

Doel van de activiteiten is sloop van de bebouwing van school 't Streek en herinrichten van het terrein met groen.

4.3 Planning en onderbouwing van de activiteiten

De start van de sloop van de school staat gepland voor september 2013 en zal naar verwachting circa 4 maanden duren. In de planning is opgenomen dat het ongeschikt maken als voorbereiding op de sloop alleen plaats mag vinden indien de temperatuur hoger is dan 6°C (zodat er voldoende insecten aanwezig zijn als voedsel voor de gewone dwergvleermuis). In hoofdstuk 6 zullen de voorwaarden ten aanzien van de weersomstandigheden, vleermuizen en uitvoering van de sloopwerkzaamheden nader worden gespecificeerd. Tevens zal hier het ongeschikt maken voor vleermuizen aanbod komen.

Verder staat het verwijderen van wat beplantingen (struiken, heesters en kleine boompjes) ten behoeve van de sloop gepland voor september 2013. Dit zal in ieder geval buiten het broedseizoen plaatsvinden.

4.4 Alternatieven en wettelijk belang

Op grond van de bepalingen uit de Wet Primair Onderwijs is de gemeente eigenaar geworden van het pand waar voorheen de VMBO school 't Streek gehuisvest was. Deze school is in september 2012 verhuisd naar een nieuw en adequater pand.

Alternatieven

Vanaf de start van de nieuwbouwplannen heeft de gemeente gekeken naar, en meegedacht over de mogelijkheden voor herontwikkeling van het bestaande pand. Om financiële problemen bij de school te voorkomen heeft de gemeente, vooruitlopend op de daadwerkelijke verhuizing, het pand in mei 2010 in eigendom gekregen. Vanaf dat moment heeft de gemeente circa 50% van de exploitatielasten voor haar rekening genomen.

Het pand ligt aan de provinciale weg N224, midden in een woonwijk met een beperkte ontsluiting. De provincie is niet bereid mee te werken aan een ontsluiting vanaf de andere kant. Er loopt een hoogspanningsleiding over het terrein, waardoor woningbouw, zorgfuncties, onderwijs enz. wettelijk gezien niet mogelijk zijn. Gezien deze locatietekenen is gekeken naar kantoorhuisvesting voor maatschappelijke organisaties. De behoefte daaraan is geïnventariseerd en kwam uit op maximaal 700 m² bvo.

Door de omvang (13.000 m² bvo) en de slechte bouwkundige staat van het pand, is een forse investering en een grote afzetmarkt nodig. Op basis van gesprekken met mogelijke huurders, leeft de verwachting dat maximaal 40% van het pand bij aanvang verhuurd kan worden.

Om de mogelijkheden nader te onderzoeken heeft de gemeente medio 2012 een marktconsultatie gehouden. Op basis van deze uitkomst is geconcludeerd dat een kostendekkend alternatief, met een normaal risicoprofiel voor de gemeente, niet haalbaar is. Toevoegen van 13.000 m² extra kantoorruimte aan de markt werkt ernstig marktversturend (leegstandspercentage circa 17%), is geen taak van de gemeentelijke overheid en is een te groot financieel risico voor de gemeente.

Op 29 januari 2013 heeft het College daarom besloten dat het pand gesloopt moet worden.

Wettelijk belang

De sloop van het gebouwencomplex is op te vatten als 'Ruimtelijke inrichting of ontwikkeling'. Daarbij is er sprake van 'Dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten'.

Het gebouw staat op dit moment grotendeels leeg. Alleen een van de gymzalen is nog in gebruik. Om vandalisme en kraak te voorkomen zijn er tijdelijke voorzieningen getroffen.

Circa 90% van de verwarming was nog oliegestookt. De 30 m³ olietank is inmiddels op aanzeggen van de gemeente (in het kader van de wet Milieubeheer) gesaneerd.

Recentelijk zijn de uitkomsten van het asbest a en b onderzoek bekend geworden. Het pand dateert uit de jaren 50/60. Er zit een forse hoeveelheid asbest in. De uitkomsten van het rapport hebben er toe geleid dat er direct een aantal maatregelen nodig waren om mogelijke asbestbesmetting te voorkomen. De gymzaal kan hierdoor niet meer verwarmd worden. Daarvoor wordt nu naar een alternatief gekeken in de directe omgeving.

Conclusie

Het gebouw is niet te hergebruiken. Onderzoeken naar alternatieve functies hebben niet tot een bevredigend resultaat geleid. Het pand leeg laten staan is geen optie vanuit oogpunt van veiligheid (brandstichting) en milieu (asbest).

In hoeverre bovenstaande belangen vallen onder het door de Habitatrichtlijn wettelijk erkende belang: 'dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale economische aard en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten', zal door Dienst Regelingen (Ministerie van EZ) worden bepaald. Aangezien door het treffen van mitigerende maatregelen negatieve effecten voor gewone dwergvleermuis en laatvlieger echter uitblijven, is er geen sprake van overtreding van de Flora- en faunawet en is toetsing aan openbaar belang in principe niet aan de orde.

5 MAATREGELEN (ECOLOGISCH WERKPROTOCOL)

De te nemen mitigerende maatregelen ten aanzien van de gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn in te delen in de volgende vier stappen:

1. alternatieve verblijfplaatsen garanderen voor de periode tussen de sloop/renovatie en de realisatie van de nieuwe situatie;
2. bebouwing voor de ingreep ongeschikt maken voor vleermuizen;
3. controleronde(s) om afwezigheid van vleermuizen op moment van ingreep aan te tonen;
4. duurzame verblijfsmogelijkheden voor gewone dwergvleermuizen en laatvliegers creëren.

5.1 Alternatieve verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen van alle vleermuissoorten zijn ook beschermd op het moment dat deze niet in gebruik zijn. Om de functie voor de soorten te behouden zullen er ook in de periode tussen de sloop en het realiseren van eventuele nieuwbouw voldoende verblijfmogelijkheden aanwezig moeten zijn.

Aantallen

Van de gewone dwergvleermuis zijn 3 paarverblijven aangetroffen, waarvan 1 paarverblijf tevens een functie als zomerverblijf (voor minder dan 10 dieren) heeft. Van de laatvlieger is 1 zomerverblijf van 4 dieren aangetroffen.

Het aanbieden van (tijdelijke) alternatieve verblijfplaatsen zal voor de gewone dwergvleermuis geschieden conform de soortenstandaard van het Ministerie van EZ (versie 1.1 d.d. december 2011). Voor de laatvlieger is nog geen soortenstandaard beschikbaar, omdat er nog geen bewezen effectieve mitigerende maatregelen voor deze soort bekend zijn.

Voor het mitigeren van de zomer- en paarverblijven van de gewone dwergvleermuizen zullen platte vleermuiskasten model A uit de soortenstandaard (70 cm hoog, 50 cm breed) opgehangen worden. Voor het mitigeren van het zomerverblijf van de laatvliegers zal een grote vleermuiskraamkast opgehangen worden (afmetingen 100 cm hoog, 120 cm breed). De afmetingen van de invliegopeningen en binnenruimtes van deze op maat gemaakte kast worden afgestemd op de vereisten van deze grote vleermuisensoort.

Locaties

Voor het ophangen van de vleermuiskasten zijn 3 locaties geselecteerd (figuur 7):

1. de nieuwe gemeentewerf aan de Asakkerweg
2. de school aan de Hendrik Stafweg;
3. enkele laanbomen langs de N224, net buiten de invloedssfeer van de sloopwerkzaamheden van school 't Streek;

1. Gemeentewerf aan de Asakkerweg

Deze locatie ligt op de vliegroute van laatvliegers en gewone dwergvleermuizen langs de Rijksweg N224 en zal daardoor naar verwachting snel ontdekt worden door de vleermuizen.

Aan de gemeentewerf zal een grote kraamkast opgehangen worden, als mitigerende maatregel voor het zomerverblijf van laatvliegers en een paarverblijf voor gewone dwergvleermuizen.

Figuur 7: Ligging projectlocatie (oranje stippellijn) en locaties voor ophangen vleermuiskasten (rode cirkels).

Figuur 8: Nieuw gemeentewerf aan de Asakkerweg. Locatie voor ophangen vleermuiskast.

2. De school aan de Hendrik Stafweg

Dit schoolgebouw ligt in het zicht van de te slopen school 't Streek. Hier zullen 4 vleermuiskasten (model A) opgehangen worden (op verschillende zongericht windrichtingen), ter mitigatie van 1 zomer-/paarverblijf van gewone dwergvleermuis.

Figuur 9: School aan de Hendrik Stafweg. Locatie voor ophangen vleermuiskasten.

3. Laanbomen langs de N224

De laanbomen langs de N224 zijn in gebruik als foerageergebied en vliegroute voor gewone dwergvleermuizen en als vliegroute voor laatvliegers. Hier zullen 4 vleermuiskasten in bomen worden opgehangen. Omdat dit gebied gebruikt wordt door vleermuizen is de kans groot dat de vleermuiskasten hier in gebruik genomen zullen worden, ook al hangen ze in bomen.

De vleermuiskasten zullen:

- binnen het kerngebied van de groep worden geplaatst en buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden;
- verschillende microklimaten aanbieden (clustering met verschillende richtingen);
- een locatie hebben die gelijk of beter van kwaliteit is aan de oorspronkelijke situatie wat betreft hoogte (bij voorkeur op minimaal 3 meter hoogte), aanvliegroute, vrije vliegruimte en lichtvrij en vrij zijn van verstoring en buiten bereik van predatoren;
- vooral aan gebouwen geplaatst worden en enkele aan bomen;
- in het voorjaar van 2013 geplaatst worden;
- geplaatst worden onder begeleiding van een ecooloog.

In bovenstaande tabel is rekening gehouden met de gevoelige periodes waarin gewone dwergvleermuizen en laatvliegers, op basis van protocollair onderzoek, van de betreffende bebouwing gebruik kunnen maken. Ondanks dat de functie zomerverblijfplaats is aangetroffen kan het ongeschikt maken, wegens de afwezigheid van kraamverblijfplaatsen ook in deze periode worden uitgevoerd. De functie zomerverblijfplaats is van alle verblijffuncties het minst gevoelig en deze functie kan het minst moeilijk worden vervangen. Daarbij ontzie je hierbij de meest gevoelige periodes.

Het verwijderen van de dakranden zal buiten winterperiode (half november - maart) worden uitgevoerd. Bij het verwijderen van de oude dakranden dient er zorgvuldig te worden gehandeld, omdat er mogelijk één of enkele gewone dwergvleermuizen achter verscholen kunnen zitten. Voor het verwijderen zal er, zover mogelijk is, worden gecontroleerd of er vleermuizen achter de dakranden aanwezig zijn. Vervolgens wordt de dakrand zorgvuldig verwijderd.

Bij het aantreffen van een of meerdere vleermuizen, zullen de werkzaamheden ter plaatse worden gestaakt en zal er een ter zake kundige op het gebied van vleermuizen worden geraadpleegd hoe te handelen. De werkzaamheden ter plaatse zullen pas weer worden hervat, wanneer de betreffende vleermuis of vleermuizen in veiligheid zijn en de ter zake kundige de locatie ter plaatse weer heeft vrijgegeven.

5.3 Controleronde

Om er zeker van de te zijn of de maatregelen die getroffen zijn om gewone dwergvleermuizen en laatvliegers uit de te slopen bebouwing te weren ook effectief zijn geweest, wordt voorafgaand aan het slopen van bebouwing een controle uitgevoerd op aanwezigheid van vleermuizen. Dit zal worden uitgevoerd aan de hand van een ochtendronde, waarbij met behulp van een batdetector naar invliegende vleermuizen zal worden gezocht. Voor de controleronde geldt dat de avondtemperatuur niet lager mag zijn dan 10°C en er geen sprake mag zijn van harde wind en regen. Indien de maatregelen effectief zijn gebleken kunnen de werkzaamheden veilig worden uitgevoerd. Mocht dit niet het geval zijn, dan dienen wellicht aanvullende maatregelen te worden getroffen.

Mocht een ter zake kundige de ochtend van de controleronde niets aantreffen, dan kan de betreffende bebouwing die dag gangbaar worden gesloopt. Mocht er ondanks alle maatregelen en controle ronde tijdens de daadwerkelijke sloop onverhoopt toch nog een vleermuis worden aangetroffen, dan dienen de werkzaamheden ter plaatse tijdelijk te worden gestaakt en dient de ecologisch begeleider te worden geraadpleegd. Deze zal bepalen hoe er gehandeld dient te worden, alvorens de sloop kan worden voortgezet. Veelal zal kunnen worden volstaan met het tijdelijk staken van de werkzaamheden ter plaatse van de aangetroffen vleermuis. Deze zal in de avond de verblijfplaats verlaten en elders in de omgeving een veilig heenkomen zoeken.

5.4 Duurzame verblijfsmogelijkheden creëren

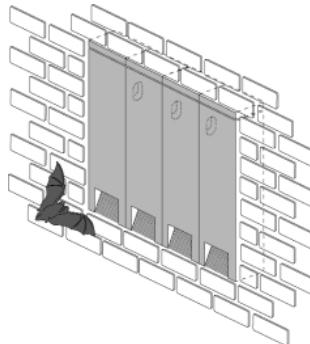
Het is op dit moment nog niet bekend of en wanneer er op de locatie van school 't Streek (Amsterdamseweg 56) opnieuw bebouwing gerealiseerd zal worden.

Omdat het bij de school 't Streek gaat om paarverblijfplaatsen en zomerverblijfplaatsen voor minder dan tien vleermuizen per verblijfplaats, mogen de vervangende vleermuiskasten volgens de soortenstandaard voor de gewone dwergvleermuis gezien worden als permanente verblijfplaatsen.

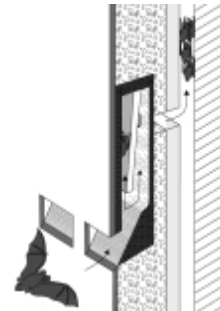
In de school aan de Hendrik Stafweg zal een permanente zomerverblijfplaats voor laatvliegers gecreëerd worden. Deze zal tevens geschikt zijn voor gewone dwergvleermuizen. De manier waarop dit wordt gerealiseerd is door het toegankelijk maken van enkele luchtpouwen. Dit zal geschieden middels het creëren van open stootvoegen (minimaal 2 cm breed) of door het inmettelen van (geschakelde) vleermuiskasten (te voldoen aan dezelfde eisen en kenmerken als het type 2FR van Schwegler, zie figuur 10, 11 en 12).

Figuur 10. In te metselen permanente vleermuiskast type 2FR. De buitenzijde kan worden afgewerkt met metselwerk zodat alleen de invliegopening zichtbaar is.

Figuur 11. Vleermuiskast type 2FR aan elkaar geschakeld, waardoor er één grote (kraam)kast ontstaat.

Figuur 12. Vleermuiskast type 2FR in verbinding met spouwruimte, open stootvoegen zijn hierdoor geen noodzaak.

Het is van belang dat de spouwruimte rond de kasten ook geschikt is voor vleermuizen, zodat vleermuizen via de kast de spouwruimte kunnen bereiken (zie figuur 12). Spouwmuren zijn onder meer geschikt als de laatvlieger, afhankelijk van de temperatuur, de keuze heeft om of aan de zijde van de buitenmuur of aan de zijde van de binnenmuur te zitten. De vrije ruimte tussen isolatiemateriaal (inclusief platen) en de buitenmuur dient circa 3 à 4 cm te bedragen. Vaak wordt als isolatiemateriaal een hardschuim toegepast. Deze platen zijn veelal afgewerkt met een aluminium laag, zodat deze geen houvast bieden voor vleermuizen. Dergelijke platen kunnen middels een kunststof gaas (maaswijdte 3 tot 10 mm) ruw worden gemaakt of er kan een opgeruwde plaat tegen aan worden bevestigd. Een toegankelijke luchtsponw kan voorzien in alle verblijfsfunctie voor vleermuizen. Vleermuizen verblijven graag bovenin een spouwruimte, vanwege de warmte. Derhalve wordt geadviseerd de inbouwkasten bovenaan de spouwmuurdeel, minimaal een halve meter onder de rand, aan te brengen.

De inbouwkasten dienen op diverse windrichtingen te worden aangebracht, waarbij rekening wordt gehouden dat er voldoende invliegruimte aanwezig is. De exacte locaties zullen in overleg met een ter zake kundige worden bepaald.

Naast vleermuiskasten kunnen er ook betimmeringen aan de nieuwbouw worden aangebracht waar vleermuizen achter kunnen kruipen. Tevens kunnen er ruimtes langs dakranden worden gecreëerd, zodat vleermuizen via deze ruimtes van circa 2 à 3 cm de spouwruimte en/of ruimte onder dakpannen kunnen bereiken. Alle voorgestelde verblijfsmogelijkheden zijn niet in strijd met het Bouwbesluit.

5.5 Zorgvuldig handelen

Alle mitigerende maatregelen worden uitgevoerd in overleg met een ter zake kundige. Daarnaast dienen de in het onderhavig activiteitenplan opgestelde maatregelen te worden opgenomen in een werkprotocol, dat gedurende de werkzaamheden ten behoeve van het project op de locatie aanwezig zal zijn en onder de betrokken werknemers bekend zal zijn.

De gevels met tijdelijke en permanente verblijfplaatsen van en voor vleermuizen mogen niet worden verlicht.

Algemene zorgplicht

Voor alle soorten geldt de zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan alle soorten te worden voorkomen. Hierbij dient, met name bij het verwijderen van groen rekening te worden gehouden met eventueel aanwezige kleine algemene diersoorten als konijn, egel, huisspitsmuis, gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander. Deze dienen de gelegenheid te krijgen om de onderzoekslocatie uit zich zelf te verlaten. Indien noodzakelijk dienen de dieren te worden verplaatst naar geschikt habitat buiten de ingrepen op de onderzoekslocatie.

Broedvogels

Ook dient er rekening te worden gehouden met vogels gedurende het broedseizoen, wanneer er groen wordt verwijderd. In de Flora- en faunawet wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Bij aanwezigheid van een broedgeval dient te worden gewacht tot dat de jongen definitief zijn uitgevlogen.

6 EFFECTEN VAN DE INGREEP OP FLORA EN FAUNA

6.1 Korte termijn effecten op beschermde soorten

Door de sloop van school 't Streek gaan er een zomerverblijfplaats en enkele paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en een zomerverblijf van de laatvlieger verloren. Het gaat om verblijven van minder dan tien vleermuizen. Kraamverblijven zijn niet aangetroffen.

Om het verlies van de zomer- en paarverblijven te mitigeren worden van tevoren vleermuiskasten opgehangen aan grote gebouwen en aan bomen in de omgeving van het plangebied. Darbij worden voor ieder verblijf ruimschoots alternatieve verblijfplaatsen aangeboden.

De school wordt zorgvuldig gesloopt. Daarbij wordt ervoor gezorgd dat er zich ten tijde van de sloop geen vleermuizen in de gebouwen bevinden. Verder wordt er ook rekening gehouden met de gevoelige periodes van de gewone dwergvleermuizen en laatvliegers en zullen individuen die onverhoopt tijdens de werkzaamheden worden aangetroffen in overleg met een ter zake kundige met zorg worden behandeld.

Door de beschreven mitigerende maatregelen blijft de functionaliteit voor gewone dwergvleermuizen en laatvliegers te allen tijden behouden en wordt voldaan aan de wettelijke zorgplicht. Hierdoor zijn negatieve effecten op korte termijn uit te sluiten.

6.2 Effecten op gunstige staat van instandhouding

De gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuissoort in Nederland. Omdat er geen kraamkolonie of massawinterverblijfplaats op de onderzoekslocatie aanwezig is, zou het onjuist omgaan met de wel aanwezige gewone dwergvleermuizen geen grote gevolgen hebben gehad voor de vleermuisstand in de omgeving.

De laatvlieger is in Nederland een algemene vleermuissoort. Nabij de onderzoekslocatie is een vlieg-route aanwezig van vele tientallen dieren. Op de onderzoekslocatie zelf is een zomerverblijfplaats aangetroffen van 4 laatvliegers. Het gaat dus om een kleine verblijfplaats.

Door het treffen van mitigerende maatregelen, die onder andere bestaan uit het creëren van nieuwe verblijfplaatsen, blijft de functionaliteit voor gewone dwergvleermuizen en laatvliegers ook voor toekomst behouden en wordt de gunstige staat van instandhouding van de soorten gewaarborgd.

7 SAMENVATTING

Econsultancy bv heeft in opdracht van de gemeente Ede een ontheffingsaanvraag begeleid in het kader van artikel 75c van de Flora- en faunawet ten behoeve van de voorgenomen sloop van school 't Streek aan de Amsterdamseweg 56 in Ede (gemeente Ede, provincie Gelderland).

De volgende onderzoeksvragen zijn beantwoord:

Welke beschermde soorten zijn in het plangebied aanwezig?

In het plangebied komen gewone dwergvleermuizen en laatvliegers voor.

Welke functie heeft het plangebied voor de soorten?

Middels veldonderzoek in 2012 is vastgesteld dat in het gebouwencomplex van school 't Streek 3 paarverblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuizen aanwezig zijn (waarvan 1 paarverblijfplaats tevens een functie heeft als zomerverblijfplaats voor minder dan 10 gewone dwergvleermuizen) en een kleine zomerverblijfplaats voor laatvliegers (4 dieren).

Nabij het plangebied is een vliegroute van gewone dwergvleermuizen en laatvliegers vastgesteld langs de Rijksweg N224.

Wat is de omvang en duurzame staat van instandhouding van de bij de ingreep betrokken populaties van beschermde soorten?

Voor gewone dwergvleermuis geldt dat deze algemeen voorkomt binnen de bebouwde kom van Ede. In het plangebied is geen kraamverblijfplaats van deze soort aanwezig.

Op de vliegroute langs de Rijksweg N224 werden per avond enkele tientallen laatvliegers waargenomen. In de ruime omgeving van het plangebied moeten dus één of meer kraamverblijfplaatsen van deze soort aanwezig zijn. Er is slechts op één avond vastgesteld dat het plangebied zelf ook een functie voor laatvliegers heeft. Toen werd een zomerverblijfplaats van vier laatvliegers ontdekt in een schoorsteen op het gebouwencomplex. Tijdens de overige vier onderzoeksrondes waren in deze verblijfplaats geen laatvliegers aanwezig.

Blijft de functionaliteit van de voortplantingsplaatsen en vaste rust- of verblijfplaatsen behouden?

Door het treffen van mitigerende maatregelen zal de functionaliteit van het gebied voor de aanwezige soorten worden behouden. Ter mitigatie van de zomer- en paarverblijfplaatsen zullen vleermuiskasten opgehangen worden op drie locaties nabij het plangebied. Tevens wordt een naburig schoolgebouw permanent geschikt gemaakt als verblijfplaats voor gewone dwergvleermuizen en laatvliegers.

Welke eigenschappen van het gebied moeten gemitigeerd of gecompenseerd worden?

Door de sloop van school 't Streek zullen paarverblijfplaatsen en zomerverblijfplaatsen vernietigd worden. Voor het verlies van deze verblijfplaatsfuncties worden mitigerende maatregelen getroffen.

Hoe groot wordt het succes van de te nemen maatregelen ingeschat?

Door ruim te mitigeren, op drie verschillende locaties die vallen binnen de actieradius van de betrokken vleermuizen wordt verwacht dat de maatregelen succesvol zullen zijn. Vleermuizen zijn ten aanzien van de te mitigeren functies zomerverblijf en paarverblijf minder kritisch dan ten aanzien van bijvoorbeeld kraamverblijfplaatsen, die aan veel hogere eisen moeten voldoen.

Welke maatregelen moeten getroffen worden om aan de zorgplicht te voldoen?

Door in een ecologisch werkprotocol de wijze van uitvoering te beschrijven zal overtreding van de Flora- en faunawet worden voorkomen. De te nemen mitigerende maatregelen ten aanzien van de gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn in te delen in de volgende vier stappen:

1. alternatieve verblijfplaatsen garanderen voor de periode tussen de sloop/renovatie en de realisatie van de nieuwe situatie;
2. bebouwing voor de ingreep ongeschikt maken voor vleermuizen;
3. controleronde(s) om afwezigheid van vleermuizen op moment van ingreep aan te tonen;
4. duurzame verblijfsmogelijkheden voor gewone dwergvleermuizen en laatvliegers creëren.

Hierbij wordt rekening gehouden met de kwetsbare perioden van vleermuizen. Alle mitigerende maatregelen worden uitgevoerd onder begeleiding van een ter zake kundige.

Zijn er voor de streng beschermde soorten geen meer bevredigende oplossingen?

Het gebouwencomplex kan niet behouden blijven, op grond van economische, milieu- en veiligheidsoverwegingen. Het gebouw is niet te hergebruiken. Onderzoeken naar alternatieve functies hebben niet tot een bevredigend resultaat geleid. Het pand leeg laten staan is geen optie vanuit oogpunt van veiligheid (brandstichting) en milieu (asbest).

De te treffen mitigerende maatregelen zijn opgesteld conform de Soortenstandaard gewone dwergvleermuis van het Ministerie van EZ.

Welk wettelijk belang is er waardoor de werkzaamheden moeten worden uitgevoerd?

De sloop van het gebouwencomplex is op te vatten als 'Ruimtelijke inrichting of ontwikkeling'. Daarbij is er sprake van 'Dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten'. Aangezien door het treffen van mitigerende maatregelen negatieve effecten voor gewone dwergvleermuis en laatvlieger echter uitblijven, is er geen sprake van overtreding van de Flora- en faunawet en is toetsing aan openbaar belang in principe niet aan de orde.